

चंद्रमसिलक्ष्मेवयस्मिन्धृत्यादिकंसनातनं सर्वकालिकमिति द्वयोरन्वयः ॥ ४ ॥ ५ ॥ महाव्रते दृढब्रह्मचर्ये हते सति श्वः सूर्योदयो भविष्यतीति कस्य निश्चयः स्यात् मृत्युजयिनोऽपि मृत्युश्चेत्काऽस्माकं जीविताशेत्यर्थः ॥ ६ ॥ वसुवीर्यसंभवे वसूनामिव वीर्यस्य शांतनोस्तस्मात्संभोजनम्यस्य ॥ ७ ॥ ८ ॥ इदं यस्मिन् धृतिरित्यादि पूर्वोक्तमवधेयवचनं ॥ ९ ॥ १० ॥ प्रधावति मृत्यवे स्थिरं न किमपीति लक्ष्ये ॥ ११ ॥

कर्ण उवाच यस्मिन् धृतिर्बुद्धिपराक्रमौजः सत्यं स्मृतिर्वीरगुणाश्च सर्वे ॥ अस्त्राणि दिव्यान्यथ संनतिर्हीः प्रिया च वागनसूया च भीष्मे ॥ ४ ॥ सदा कृतज्ञो द्विजशत्रुघातके सनातनं चंद्रमसीवलक्ष्म ॥ सचेत्प्रशांतः परवीरं हंता मन्ये हतानेव च सर्ववीरान् ॥ ५ ॥ नेह ध्रुवं किंच न जातु विद्यते लोके द्यस्मिन् कर्मणोऽनित्ययोगात् ॥ सूर्योदये को हि विमुक्तसंशयो भावं कुर्वीतार्यमहाव्रते हते ॥ ६ ॥ वसुप्रभावे वसुवीर्यसंभवे गते वसूने वसुंधराधिपे ॥ वसूनि पुत्रांश्च वसुंधरांतथा कुहंश्च शोचध्वमिमांश्च वाहिनीं ॥ ७ ॥ संजय उवाच महाप्रभावे वरदे निपातिते लोके श्वरेशास्त रिचा मिता जसि ॥ पराजितेषु भरतेषु दुर्मनाः कर्णो भृशं न्यश्वसदश्रुवर्त्तयन् ॥ ८ ॥ इदं च राधेयवचो निशम्य सुताश्च राजंस्तव सैनिकाश्च ह ॥ परस्परं चुक्रुशुरार्त्तिजं मुहुस्तदाश्रुनेत्रैर्भुमुचुश्च शब्दवत् ॥ ९ ॥ प्रवर्त्तमाने तु पुनर्महाहवे विगाद्यमाना सुचमूषु पार्थिवैः ॥ अथाब्रवीद्धर्षकरं तदावचोरथर्षभान्सर्वमहारथर्षभः ॥ १० ॥ जगत्यनित्ये सततं प्रधावति प्रचितयन्नस्थिरमद्यलक्ष्ये ॥ भवत्सु तिष्ठस्विह पातितो मृधे गिरिप्रकाशः कुरुपुंगवः कथं ॥ ११ ॥ निपातिते शांतने वेमहारेथे दिवाकरे भूतलमास्थिते यथा ॥ न पार्थिवाः सोढुमलं धनं जयं गिरिप्रवोढारमिवानिलं द्रुमाः ॥ १२ ॥ हतप्रधानं त्विदमार्त्तरूपं परैर्हंतो त्साहमनाथमद्यै ॥ मया कुरुणां परिपाल्यमाहवे बलं यथा तेन महात्मना तथा ॥ १३ ॥ समाहितं चात्मनि भारमीदृशं जगत्तथानित्यमिदं चलक्ष्ये ॥ निपातितं चाहवशौडमाहवे कथं नु कुर्यामहमीदृशे भयं ॥ १४ ॥ अहं तु तान् कुरुष्वभानजिह्वगैः प्रवेशयन् यमसदनं चरनरणे ॥ यशः परं जगति विभाव्यवर्त्तिता परैर्हंतो भुवि शयिता यवापुनः ॥ १५ ॥ युधिष्ठिरो दृष्टिमतिसत्यसत्त्ववानृकोदरोगजशतुल्यविक्रमः ॥ तथार्जुनस्त्रिदशवरालमजो युवानतद्वलं सुजयमिहामरैरपि ॥ १६ ॥ यमौरणे यत्र यमोपमौ वले ससात्य किर्यत्र च देवकी सुतः ॥ न तद्वलं कापुरुषोभ्युपेयिवान्निवर्त्तते मृत्युमुखान्न चासुभृत् ॥ १७ ॥ तपोभ्युदीर्णं तपसैव बाध्यते बलं बलैर्नैव तथामनस्विभिः ॥ मनश्च मे शत्रुनिवारणे ध्रुवं स्वरक्षणे चाचलवद्भवस्थितं ॥ १८ ॥

॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ प्रवेशयन् यत्र यमः स मेयास्तमिदं ॥ १५ ॥ युधिष्ठिरः सत्यसत्त्ववानृकोदरोगजशतुल्यविक्रमः ॥ तथार्जुनस्त्रिदशवरालमजो युवानतद्वलं सुजयमिहामरैरपि ॥ १६ ॥ यमौरणे यत्र यमोपमौ वले ससात्य किर्यत्र च देवकी सुतः ॥ न तद्वलं कापुरुषोभ्युपेयिवान्निवर्त्तते मृत्युमुखान्न चासुभृत् ॥ १७ ॥ तपोभ्युदीर्णं तपसैव बाध्यते बलं बलैर्नैव तथामनस्विभिः ॥ मनश्च मे शत्रुनिवारणे ध्रुवं स्वरक्षणे चाचलवद्भवस्थितं ॥ १८ ॥

॥ १५ ॥ धृतिमतिसत्यसत्त्ववान् नित्ययोगे भूतु ॥ १६ ॥ तद्वलं अभ्युपेयिवान्कापुरुषो न निवर्त्तते तद्वदृष्टांतः मृत्युमुखवादिति लुप्तोपमेयं असुगृह्णाणी ॥ १७ ॥ नाहं कापुरुष इत्याह तप इति ॥ १८ ॥